

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فرصت‌ها و راهبردی در روابط اقتصادی

ایران و ترکیه

عنوان و نام پدیدآور: فرصت‌های راهبردی در روابط اقتصادی ایران و ترکیه

مشخصات نشر: تهران: مؤسسه تحقیقاتی تدبیر اقتصاد، ۱۳۹۴

مشخصات ظاهری: ۱۰۰ ص.: جدول، نمودار؛ ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.

شابک: 978-964-8958-04-1: ۸۰,۰۰۰ ریال

وضعیت فهرست نویسی: فبیای مختصر

یادداشت: این مدرک در آدرس <http://opac.nlai.ir> قابل دسترسی است.

شناسه افزوده: عنافچه، ایمانه، ۱۳۵۹ -

شناسه افزوده: درخشان، حمیدرضا، ۱۳۶۲ -

شناسه افزوده: مؤسسه تحقیقاتی تدبیر اقتصاد

شماره ثبت: ۳۷۷۲۹۷ ملی

فرصت‌های راهبردی در روابط اقتصادی ایران و ترکیه

تهیه و تدوین: مؤسسه تحقیقاتی تدبیر اقتصاد

مجری: ایمانه عنافچه

ناظر علمی: حمیدرضا درخشان

صفحه‌آرایی: منصوره صادقی

چاپ نخست: اردیبهشت ۱۳۹۴

شمارگان: ۱۵۰۰ نسخه

قیمت: ۸۰,۰۰۰ ریال

مؤسسه تحقیقاتی تدبیر اقتصاد

تهران، خیابان کریمخان، خیابان آبان جنوبی، کوچه هورزاد، ساختمان شماره ۶ طبقه ۳

صندوق پستی: ۱۴۴۵۵-۶۵۳

www.tier.ir

info@tier.ir

تلفن: ۸۸۹۰۸۵۲۸

دورنگار: ۸۸۹۱۸۶۱۱

تمام حقوق متعلق به مؤسسه تحقیقاتی تدبیر اقتصاد است.

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
پیشگفتار.....	۱
چکیده.....	۵
۱- مقدمه	۷
۲- موقعیت جغرافیایی ترکیه.....	۱۰
۳- ساختار سیاسی ترکیه.....	۱۴
۴- ساختار اقتصادی ترکیه.....	۲۰
۵- رابطه دو کشور ایران و ترکیه.....	۷۲
۶- موانع موجود در بالقوه کردن فرصت های تجاری در کشور ایران و ترکیه.....	۸۲
۷- راهکارهای بهبود فضای کسب و کار فعالان اقتصادی ایرانی در ترکیه.....	۹۰
۸- نتیجه گیری.....	۹۴
منابع.....	۹۶

پیشگفتار

در عصر جهانی شدن، می‌توان همکاری‌های دوجانبه و چندجانبه میان کشورها را موتور رشد اقتصاد و نقطه آغاز فرآیند رشد و توسعه اقتصادی آن‌ها دانست. با بسط مبادلات برون‌مرزی کشورها، می‌توان استعدادهای نهان اقتصادی کشورها را در زمینه‌های گوناگون اقتصادی مانند صنعت، خدمات و کشاورزی شکوفا کرده و گسترش داد و از این طریق توان تولیدی کشورها را افزایش داد. همچنین با بکارگیری الگوهای مختلف و مناسب روابط بین‌المللی، می‌توان تبادلات ساکنان کشورهای جهان را در بخش‌های مختلف اقتصاد از جمله بازرگانی و سرمایه‌گذاری، تسهیل و تسریع کرد که این موضوع منجر به افزایش سطح رفاه جوامع خواهد شد. علاوه بر منافع متعدد اقتصادی، با بسط زمینه‌های همکاری بین کشورها - این جوامع می‌توانند در اهداف مشترک سیاسی در عرصه‌های مختلف از جمله تقویت جایگاه‌شان در سطح بین‌المللی، همدیگر را یاری کنند و از این راه توان حضور خود را در سازمان‌های منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای افزایش دهند.

در چنین شرایطی، وجود شباهت‌های فراوان در فرهنگ، قدمت تاریخی و رسوم در میان جوامع شرقی، بسط روابط برون‌مرزی ایران با سرزمین‌های شرقی را با ضریب اطمینان بیشتری امکان‌پذیر خواهد کرد و از این راه، توان مبادلاتی میان کشورمان با این گروه از کشورها بسیار راحت‌تر افزایش می‌یابد. بنابراین نگاه به شرق به ویژه کشورهای موفق در سیاست‌های اقتصادی را می‌توان در صدر دستور کار گسترش روابط

۲.....فرصت‌های راهبردی در روابط اقتصادی ایران و ترکیه

همکاری با دیگر کشورها قرار داد. از جمله مهم‌ترین این کشورها که عملکرد مناسبی در چند دهه گذشته داشته، ترکیه است؛ این کشور به دلیل شباهت‌های مختلف، روابط باثبات و طولانی‌مدت در کنار مکمل بودن فعالیت‌های اقتصادی با ایران، می‌تواند به عنوان یک شریک مناسب تجاری در منطقه انتخاب شود.

در مطالعه پیش‌رو با شناسایی ویژگی‌های مشترک ایران و ترکیه، فرصت‌ها، همکاری راهبردی میان این دو کشور در زمینه‌های مختلف اقتصادی و سیاسی مورد بررسی قرار گرفته است.

بنابراین یافته‌های مطالعه پیش‌رو، دو کشور ایران و ترکیه می‌توانند تبادلات مکمل گسترده‌ای با هم داشته باشند. موقعیت بسیار مهم جغرافیایی دو کشور باعث ایجاد فرصت همکاری ایران و ترکیه در بخش ترانزیت شده که این موضوع یکی از مهم‌ترین ظرفیت‌های همکاری بین دو کشور به شمار می‌رود. به عبارت دیگر، با توجه به همسایگی ترکیه با کشورهای غربی و ایران با کشورهای شرقی، دو کشور در بخش ترانزیت کالا توان همکاری وسیعی با هم دارند؛ در حالی که ترکیه راهی برای دستیابی ایران به بازارهای غربی است، ایران فرصت دستیابی ترکیه به بازارهای شرقی را فراهم می‌کند.

همچنین دو کشور همگرایی گسترده‌ای در بخش انرژی دارند، زیرا در شرایطی که ایران یکی از غنی‌ترین دارندگان منابع انرژی است، به موازات رشد اقتصادی ترکیه، حجم واردات منابع انرژی این کشور در حال گسترش است.

علاوه بر این، سالیان سال است که دو کشور ایران و ترکیه با بهره‌گیری از مرزهای مشترک گسترده خود، بدون هیچ تنش‌ی در مرزها، تبادلات دوطرفه کالا و خدمات با یکدیگر دارند. کاهش قابل توجه هزینه‌های حمل‌ونقل، تمایل دو کشور در بسط حجم مبادلات را به دنبال داشته است و می‌توان از بحث مبادلات تجاری گسترده میان دو کشور به عنوان دیگر فرصت همکاری ایران و ترکیه یاد کرد.

بنابر سیاست‌های کلی اقتصادی مقاومتی، توجه ایران در حوزه روابط بین‌الملل باید بر اساس سیاست شکوفاتر کردن و گسترش دادن همکاری‌های برون‌مرزی با دیگر کشورها به ویژه کشورهای همسایه باشد. این رویکرد افزون بر به ارمغان آوردن منابع گسترده اقتصادی با کاهش تنش‌ها و تضادها و در نهایت تقویت ثبات و امنیت منطقه، کمک خواهد کرد. بین‌المللی به تقویت ثبات و امنیت منطقه، کمک خواهد کرد.

مؤسسه تحقیقاتی تدبیر اقتصاد با در نظر گرفتن سیاست‌های کلی نظام اقتصاد ملی به ویژه اقتصاد مقاومتی انجام مطالعات بین‌المللی و شناسایی فرصت‌های راهبردی در همکاری‌های دوجانبه اقتصادی جمهوری اسلامی ایران با دیگر کشورها را در دستورکار خود قرار داده است. زیرمجموعه حاضر به موضوع «فرصت‌های راهبردی در روابط اقتصادی ایران و ترکیه» پرداخته شده است. این کتاب، با مطالعه بخش‌های برگزیده و مهم اقتصادی کشور ترکیه، وجوه مشترک و غیرمشترک ایران با این کشور را مورد توجه قرار داده و در نهایت، ظرفیت‌های بالقوه همکاری‌های دوجانبه جمهوری اسلامی ایران با ترکیه را شناسایی کرده است.

۴.....فرصت‌های راهبردی در روابط اقتصادی ایران و ترکیه

به طور قطع در گزارش‌های آتی از این مجموعه، تحلیل‌های مشابه در مورد دیگر کشورهای مهم شرقی ارائه خواهد شد.

امید است گزارش حاضر بتواند سهمی هرچند کوچک در تقویت اقتصاد ملی و ارتقای جایگاه مهم ایران در منطقه و جهان داشته باشد.

مدیر مؤسسه تحقیقاتی

تدبیر اقتصاد

www.ketab.ir